

A HTMT HÍREI

MTÜ Hydrocarpath 2023 International Conference

A SOE (Soproni Egyetem), a STUBA (Bratislava-i Szlovák Műszaki Egyetem), a TUWIEN (Bécsi Műszaki Egyetem) és a BOKU (Bécsi Alkalmazott Élettudományok Egyeteme) egyetemek közös részvételével 12. alkalommal kerül megrendezésre a Hydrocarpath regionális konferencia, amely a régió aktuális hidrológiai kutatásaival foglalkozik és elsősorban a fiatal kutatóknak, oktatóknak kínál nemzetközi prezentációs lehetőséget. Az idei rendezvény a Kárpát-medencei vízyűjtő kísérletek és modellezések a hidrológiai folyamatok jobb leírására és előrejelzésére témaköröket tárja fel. [...] A nemzetközi konferenciára 2023. november 09. 09.00-16.00 óra között, a Bécsi Műszaki Egyetem (TUWIEN) kerül sor...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ Fiatal Kutatók: Harc az áltudományok ellen

Multidiszciplináris mini konferenciára és kerekasztal-beszélgetésre kerül sor 2023. november 10. 10.00-12.00 óra között a Liszt Intézet székházában (Zágráb, Horvátország). Az esemény tanácskozási nyelve az angol lesz...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ XX. Fiatal Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciája

A Fiatal Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciáját a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány már évek óta a Magyar Tudomány Napja alkalmából rendezi meg. A konferenciára 2023. november 10. 11.30-15.30 óra között a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán (Beregszász, Ukrajna) kerül sor. [...] A konferenciára fiatal, 35 évnél nem idősebb alap diplomával már rendelkező, de tudományos fokozattal még nem rendelkező kárpátaljai magyar kutatók jelentkezhetnek 2023. július 3. – szeptember 11. között. Ennek ismeretében a konferenciára 19 fiatal kutató jelentkezett...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ Magyar Tudomány napi Tanácskozás

A Vajdasági Magyar Tudományos Társaság az elmúlt húsz évben rendszeresen megtartotta a magyar tudománynak szentelt ünnepi tematikus ülését. A közösségi témát mindannyiszor közösségük valamely (aktuális) sorskérdése szabta meg (nyelvünk, kultúránk, vagyon visszaszámzartatás, emberi és (nemzeti) kisebbségi jogok, anyanyelvi felsőoktatás stb.). Idei magyar tudomány napi tanácskozásuk közösségi témája: A háborúk és hatásai (a gazdaságra, a kultúrára és a társadalomra). A tanácskozásra 2023. november 11., 10:00 órától, a Vajdasági Tartományi Kormány épületében (Újvidék, Szerbia) kerül sor...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ Kötetbemutató: A magyar tudomány és magyar nyelv napjának ünnepe

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola két kutatóintézete: a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont és a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont ezen az éven közösen tervezi a magyar tudomány napját méltatni. Az eseményre 2023. november 13. 13.00-18.00 óra között, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola - Átrium és olvasóteremében (Beregszász, Ukrajna) kerül sor...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

MTÜ Nyelvi menedzselés, transzkulturalizmus, bilingvizmus

2023. november 14. 09.15-15.00 óra között, a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében kerül sor az Egyszerű és szervezett (intézményesített) nyelvi menedzselés szlovák–magyar kétnyelvű környezetben című nemzetközi workshopra. [...] Tervezett workshopunk a Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet oktatóinak eddigi, a témában folytatott eredményeit mutatja be. Az esemény lebonyolítója és szervezője a Nyitrai Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet, a Közép-európai Tanulmányok Kara, az Arany A. László Polgári Társulás...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Videóriport: Iskolai fejlesztő foglalkozásokat támogat Krausz Ferenc Nobel-díjas fizikus Kárpátalján

Krausz Ferenc, az MTA külső tagja a háború kezdete óta segít Kárpátalján. A Nobel-díjas fizikus a Bányai Kistérség egy magyar és egy ukrán tannyelvű iskolájában fejlesztő foglalkozásokat finanszíroz az általa Németországban létrehozott alapítványa támogatásával. A tudós nemrég felkereste az intézményeket és persze nem érkezett üres kézzel. Tanárok és diákok üdvözölték Krausz Ferencet a bakosi líceum bejáratánál. Ez az egyik intézmény, amelyben a tanulók felzárkóztatása és a tudásszint növelése céljából beindították a Skola+ projektet. [...] A bányai magyar nyelvű líceum a programban résztvevő másik intézmény. Itt öt tantárgyból tartanak foglalkozásokat. A líceumban a Skola+ mindkét alprogramjára, a felzárkóztatásra és a tudásszint növelésre, azaz a tehetséggondozásra is mutatkozik érdeklődés. A program népszerűségét jelzi az, hogy van olyan tanuló, aki több tantárgyból jár különórára. Az oktatás a gyermekek számára ingyenes...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)

Tanulmány: Felnőtt bevándorlók nyelvi oktatása Ausztriában

Zakariás Ildikó, az ELKH Társadalomtudományi Kutatóközpont, Kisebbségkutató Intézet tudományos munkatársa és Nora Al-Awami Adult Migrants' Language Training in Austria: The Role of Central and Eastern European Teachers [Felnőtt bevándorlók nyelvi oktatása Ausztriában: Közép- és Kelet-európai tanárok szerepe] című tanulmánya a Social Inclusion 2023/4. számában jelent meg. [...] Cikkünkben e folyamatokat elemezzük az ausztriai menekültek és bevándorlók államilag támogatott nyelvoktatásának példáján. Az elemzés fókuszában közép- és kelet-európai szakemberek - elsősorban nyelvtanárok – állnak, akik Ausztriában a felnőtt nyelvoktatásban keresnek és találnak megélhetést és szakmai lehetőségeket, amelyek a kibocsátó országok alulfizetett oktatási ágazataiból hiányoznak...” Forrás: ELKH.hu: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Politikum: Somfalva és Ágfalva is terítéken volt Bécsben

Kozma Ákos, Magyarország alapvető jogok biztosa, Bécsben tárgyalt az osztrák ombudsmani testület vezetőjével, Gaby Schwarzal. A megbeszélés központi témája a Somfalva és Ágfalva közötti útszakasz lezárása volt, amely korlátozza a magyar állampolgárok munkába járását Ausztriába. [...] A munkamegbeszélésen Gaby Schwarz tájékoztatta Kozma Ákost a vizsgálat aktuális helyzetéről, amiről a biztos részleteket nem közölt...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

BMKE: Kreatívverseny örvidéki népmesékkel

A Burgenlandi Magyar Kultúregyesület (BMKE) idén is meghirdette Kreatívverseny pályázatát az iskolás korosztálynak. A téma az Örvidék elbeszélő kultúrája volt, két burgenlandi magyar népmesét dolgoztak fel a tanulók. [...] A Kreatívverseny témájának aktualitása az volt, hogy 35 évvel ezelőtt jelent meg Gaál Károly néprajzkutató gyűjtése, az „Aranymadár – A burgenlandi magyar falvak elbeszélő kultúrája” című könyv. Ebből a kötetből kellett két örvidéki népmesét feldolgozniuk a diákoknak. [...] A pályázaton 218 diák és 13 magyartanár, összesen 12 iskolából vett részt...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Utánpótlást nevel az énekkar Alsóőrben

A november 1-jei szolgálatokkal megkezdődött az új évad az Alsóóri Énekkarnál. A kórus művészeti vezetését közel egy éve Fasching Zsuzsanna személyében új karnagy vette át, az idei tervek középpontjában pedig az utánpótlás-nevelés áll. A kórusban 25 nő és férfi énekel. [...] Ilyés Márton, az Alsóóri Énekkar egyesület elnöke mesél a kórusról és jövőbeli terveikről...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: A felsőóri református templom a „WIR” című műsorban

Ausztria legrégebbi protestáns templomát, az Felsőóri református templomot mutatja be szerkesztőségünk a hétnyelvű „WIR” népcsoporti magazin november 5-i, vasárnapi adásában. A helyi gyülekezet épp idén ünnepli a templom felépülésének 250. évfordulóját. A Felsőóri Református Egyházközség Ausztriában az egyetlen olyan protestáns gyülekezet, amely a reformáció óta folyamatosan fennállt, napjainkban pedig a magyar nyelv és kultúra fontos bástyája Burgenlandban. [...] Kádas Richárd László, a Felsőóri Református Egyházközség gyülekezeti lelkésze mesél a templom múltjáról és a gyülekezetéről...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Csiszár Klára, pasztorálteológus

Megnyílt-e az út a női diakonátus, a nők liturgikus szolgálata előtt? Több teret kapnak-e az egyházban ezentúl a szexuális kisebbségekhez tartozó személyek? Kész, illetve hajlandó-e az egyház szembesülni a papi visszaélések által okozott krízissel? Egyebek mellett ezekről a sokakat foglalkoztató kérdésekről beszélgettünk Csiszár Klára pasztorálteológussal, aki egyetlen magyar nőként kapott felkérést a Vatikántól, hogy vegyen részt a napokban zárult szinóduson. [...] Az erdélyi születésű Csiszár Klára [...]

jelenleg a Linzi Katolikus Egyetemen tanít, a Hittudományi Kar tanszékvezető professzora, a múlt hét óta pedig már dékánja. Röviddel Rómából elutazása után nyilatkozott rádióknak...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Rendhagyó magyaróra a Pázmáneumban

„Isteni Sandrim” címmel irodalmi estet tartanak november 4-én a bécsi Collegium Pázmáneumban. Petőfi Sándor 200. születésnapja kapcsán Sudár Annamária előadóművész arról gondolkodik együtt közönségével, hogy valójában mennyire ismerjük „az istenek magyar kedvencét...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Lendva Község ünnepe a labdarúgás 120 éve jegyében

Lendva Község 27. ünnepét a lendvai labdarúgás 120 éves jubileuma fémjelezte. Az október 26-án a színházteremben megtartott rendezvényen Magyar János polgármester nyújtott át elismeréseket a munkásságukkal kiemelkedő egyének, szervezetek számára. [...] Az ünnepi rendezvénysorozat keretében került sor a lendvai labdarúgás 120 éves jubileuma tiszteletére megjelent kétnyelvű könyv bemutatójára és a hozzá kapcsolódó tárlat megnyitójára a színház előterében. A könyv szerzője a Nafta fociklub krónikása, Horvat Meštrovič Franc...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A Petőfi Busz a Muravidéken

A Petőfi Irodalmi Múzeum, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet és a ljubljanoi Liszt Intézet jóvoltából október 26-a és 28-a között a Muravidék számos helyszínén megtekinthették érdeklődők a Petőfi Busz vándorkiállítását. A múzeumbusz nyolc muravidéki helyszínen parkolt le, többségében oktatási intézmények előtt, hogy a felnőtt látogatók mellett minél több gyermek számára is elérhető legyen. Első állomásán, Pártosfalván a kétnyelvű általános iskola parkolójában a gyerekek izgalommal és lelkesedéssel ismerték a tárlat tartalmát. [...] Szatmári Sára múzeumpedagógus, a busz szakmai kísérője örömet fejezte ki, hogy a Petőfi Busz a Muravidéken is lelkes közönségre talált. [...] A Petőfi buszról útiről a Muravidéki Magyar Rádió Horizont című műsora is beszámolt, amely rész 23:25-től kezdődik...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

84 új magyar nyelvű könyv Lendvára

A Kölcsey Ferenc Alapítvány 2023-as testvérkönyvtár-támogató programjának keretében a Lenti Városi Könyvtár 84 darab új könyvet adományozott határon túli testvérkönyvtárának, a Lendvai Könyvtárnak. A múlt csütörtöki sajtótájékoztatón Zágorec-Csuka Judit, a Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ, valamint Lapath Gabriella, a Lenti Városi Könyvtár igazgatója elmondta, hogy a pályázaton elnyert 250 ezer forintos összegből értékes tartalmú, új, magyar nyelvű, felnőtt, ifjúsági és gyermek szépirodalmi köteteket, valamint szakirodalmat tudtak vásárolni...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: A haza bölcsére emlékeztek Zsitkócban

Zsitkócban október 28-án – a covid-járvány után először – újra megszervezték a Deák Ferenc-emléknapot. Az emléknapra a helyiek mellett szép számban érkeztek vendégek a magyarországi településekről is. [...] Vigh László zalai országgyűlési képviselő is a 19. század egyik legnagyobb gondolkodója, a haza bölcsének is nevezett Deák nagyságát méltatta. Majd a zalaegerszegi Szinku Mihály kutató a Deák család muravidéki vonatkozásáról tartott előadást, Deák születési körülményeinek és életútjának a bemutatásával gyarapította a megjelentek ismereteit...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Horvat Dejan, Marokkrét katolikus plébánosa

Horvat Dejan immár húsz esztendeje Marokkrét katolikus közösségének plébánosa, elkötelezetten szolgálja a goricskóiakat. Szívvel és lélekkel támogatja a település életét, miközben saját gazdaságában dolgozik, állatokat tenyészt, mézet termel, régiségeket gyűjt, és ápolja a nemzetiségek közötti kapcsolatokat a határ mindkét oldalán. Találkozásunk a marokréti Sárlos Boldogasszony-templomban indult, majd körbevezetett minket birtokán és a plébánián. Sztreleci születésű, szülei szlovének, de ő Dobronakra járt a kétnyelvű iskolába, ahol megtanult magyarul. [...] 2003-ban, amikor Marokrétre kerültem, a templom és a plébánia is igen rossz állapotban volt – mondja. – De mielőtt bármibe is belevágtam volna, a régi papok bölcs tanácsát is észben tartottam. Az első három évben ne változtass semmin, hanem figyeld a közösséget és ismerd meg az embereket...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: „A Rába-vidéken „kul” szlovénnek lenni!”

A Rába-vidéki szlovén közösséghez látogattunk, abból az apropóból, hogy a Magyarországon végzett népszámlálás rendkívül jó eredményt hozott az ott élő szlovén közösségnek. Az összeírás eredménye azt bizonyítja, hogy 3 965 állampolgár nyilvánította magát szlovén nemzetiségűnek, ami egyharmaddal több, mint a korábbi, 2011-es népszámlálás során. Ez kiváló eredmény a mai világban, amikor a nemzeti közösségek, illetve kisebbségek létszáma mindenütt csökken. Mai nemzetiségi műsorunkban azt

mérlegeljük, hogy a magyarországi szlovén közösségnek hogyan sikerült ennek ellentétét elérni. Kovács Andreával, a Magyarországi Szlovének Szövetségének elnökével és Holec Károllyal, az Országos Szlovén Önkormányzat elnökével beszélgetünk...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Magyar napokat tartottak Fiumében

Október vége a HMDK Tengeremelléki-fennsíki megyei egyesületében a legnagyobb szabású rendezvényükről, a Fiumei Magyar Napokról szól. A hetedik alkalommal megrendezésre kerülő eseményen ezúttal szentmise, filmvetítés, kiállítás és bál volt napirenden, mindez a magyar nyelv és kultúra előtti tisztelgésnek értékelhető. [...] Október 27-én a szervezet nyílt napot tartott, ahova meghívott más kisebbségi egyesületeket is azzal a céllal, hogy bemutassák szerteágazó tevékenységüket és kapcsolatokat építsenek. Majd október 28-án, szombaton délelőtt a fiumei korzón három standot is felállítottak. Mivel az egyesület könyvkiadással is foglalkozik, az egyik stand ezt a tevékenységet mutatta...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Pécsett mutatták be a HMDK 30 című kiadványt

A Határon Túli Magyarságért Alapítvány hétfő este tartott beszélgetéssel egybekötött könyvbemutatót Pécsett a 30 éves a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége címmel. [...] Bokor Béla, a Határon Túli Magyarságért Alapítvány kuratóriumi elnöke köszöntötte a résztvevőket és bemutatta Jankovics Róbertet, megemlítve az alapítvány és a HMDK közti régi jó viszonyt. Jankovics Róbert elmondta, a könyvet Pasza Árpád, a HMDK tiszteletbeli elnöke írta, hiszen az 1993-ban alakult szervezet legkorábbi múltjáról ő tud a legtöbbet...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Felmérés: A kultúrafogyasztás építi a toleranciát és a bizalmat

A koronavírus-járvány után nem érte el a 2019-es szintet a nyilvános terekben történő kultúrafogyasztás, derült ki a kulturális minisztérium alárendeltségében működő Országos Kulturális Kutatási és Képzési Intézet (INCFC) 2022-es évre vonatkozó felméréséből. A kultúrafogyasztási szokások mérésén túl a barométer minden kiadása vizsgál egy-egy aktuális kérdést is, ez most először a kultúrafogyasztás és a demokrácia közötti kapcsolat volt. [...] Sokkal szembetűnőbb a különbség az etnikumok között: míg a románok körében 85 százalék, a magyarok körében 86 százalék, a romák körében csak 45 százalék az internethasználók aránya. [...] A kulturális fogyasztás – történjen az nyilvános térben vagy otthon – statisztikailag szignifikánsan korrelál a társadalmi tolerancia és bizalom mértékével, állapítja meg a barométer...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Kelemen Hunor köszönetet mondott a romáknak 1990 márciusában tanúsított szolidaritásukért

Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke kijelentette, ha a romániai magyarok és romák nem lettek volna türelmesek, a dolgok másként alakultak volna. Kelemen arra buzdította a romákat, hogy vállalják identitásukat, anyanyelvüket, etnikumukat, kultúrájukat. [...] A szövetségi elnök kifejtette: a számok azt jelzik, a romániai romák többen vannak, mint a romániai magyarok, emiatt a romák közössége a legnépesebb etnikum Romániában. [...] Mintegy 400 roma közösség képviselőjében több mint 4000 küldött vett részt vasárnap a romániai roma közösségek képviselőinek bukaresti kongresszusán...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszámoló: PONT, Szávai és a vásárhelyi Interferenciák

A Romániai Írószövetség Marosvásárhelyi Fiókjja szervezte 6. Román–magyar irodalmi interferenciák című eszmecsere idézzük fel, az azokon felvetett gondolatok között tallózunk. [...] Tarsolyukban ilyen „ínyencségekkel” találkoztak olvasóikkal a Gemmában is, ahol a Pont Kiadó szíve-lelke, Szávai Ilona kiadóvezető indította a beszélgetést és a felolvasások sorát, kiemelve, hogy kiadjókat 30 éve hozták létre, ők maguk pedig fél évszázada vannak együtt. [...] A Pont létrehozásával olyan elképzelések megvalósításán fáradoztak, amelyekkel a szerzővelvű könyvkiadást igyekeztek érvényre juttatni. Olyan szerzőket kötöttek magukhoz, akik sorozatok révén is segítik szándékaik teljesítését. Ilyen több Pont-kötetes munkatársuk Rostás Zoltán, és Gáspárik Attila, akik mindketten az MTA külső köztestületének tagjai. Előbbi az Ahány helyre ment az ember című könyvével volt jelen a találkozón. A szóbeli történelem, az oral history különleges megnyilatkozása a kötet, Gáspárik Attila olvasott fel részleteket belőle...” Forrás: E-nepujtag.ro: [teljes cikk >](#)

Kötet: 60 éve rombolták le a brassói református templomot

60 éve rombolták le a brassói református templomot, ebből az alkalomból jelenik meg Ambrus Mózes brassói születésű református lelképásztor Összhang volt, áhítat című könyve, amelyben bemutatja a templom felépítése körüli kálváriát, a Trianon utáni egyházi életet és a kommunista államhatalom által kitervelt kegyetlen templomrombolást. A szerző könyvében máig nem ismert

információkat közöl, a kutatás folyamatáról és eredményeiről a Maszolnak mesélt. [...] Kutatásai során több egyházközségi jegyzőkönyvet olvasott, [...] de hitelesebb információkkal szolgáltak az Erdélyi Református Egyházkerület igazgató tanácsi levéltárából származó dokumentumok, mint például az akkori püspök levelezése a helyi lelkészekkel, ám a legizgalmasabbak mégis a templom akkori lelkipásztorának a lányával való beszélgetések voltak...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Amikor az elcsángálás a költészettel találkozik

Van, aki úgy örökíti meg a pillanatot, a helyszíneket, hogy fényképet készít, elmeséli a barátoknak vagy visszatér oda. A költő, esetünkben László Noémi, nem így cselekedett. Pulzus című, legújabb verseskötetében városokhoz, tájegységekhez, utcákhoz ír verset. Vagy nem hozzájuk, de róluk, személyes szűrőn keresztül. Ezt az útikalauzt mutatták be a Bulgakov kávézóban Péter Blanka és Nagy Zalán kérdései nyomán. [...] A szerző szerint nekünk, erdélyi magyaroknak a haza kérdése igencsak komplex és problémás, neki ez idáig nem is sikerült megtalálnia, azonban az új kötete, a Pulzus alternatív hazát teremt...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Vége ért a 31. Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál

Több mint három évtizedes múlttal az Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál a marosvásárhelyi kulturális kínálat része és rangos filmszemle lett, semmivel sem maradván le a más országokbeli hasonló rendezvények mögött, ezt a benevezett filmek mennyisége, minősége is tükrözi. A filmvetítést több éve kiegészítik az alternatív képzőművészeti és színházi produciók és nem utolsósorban a szervezők arra törekednek, hogy bemutassák a legújabb román és magyar játékfilmeket...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Hangsúlyosan jelen volt a magyar nyelvű színház Bukarestben az elmúlt hetekben

A fővárosnak nincs állandó magyar színjátszó társulata, noha az amatőr színjátszás hagyományosan jelen volt még a rendszerváltozás után is, de mára megszűnt a lelkes színházcsinálók kiöregedésével. Az elmúlt harminc évben az volt a szokás, hogy ha az Országos Színházi Fesztiválra (FNT) beválogattak egy-két-három magyar nyelvű produkciót, akkor láthatott a bukaresti magyarság is anyanyelvén előadásokat, ha nem, akkor maradt a remény, hogy következő évben hátha magyar nyelvű produkció is bekerül a zsűri válogatásába. Ezt a langyos jelenlétet törte meg a temesvári, a nagyváradi, a szatmárnémeti, a csíkszeredai és a székelyudvarhelyi magyar színházakat magában foglaló Magyar Színházi Szövetség (MASZÍN), amely 2022-ben először, az idén pedig másodszor szervezte meg a Magyar Színházak Fesztiválját a bukaresti Odeon Színházban...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Megemlékezés Barcaföldváron

Az idén huszonegyedik alkalommal tartottak megemlékező istentiszteletet és koszorúzást az egykori barcaföldvári fogolytábor utolsó tömegsírján állított emlékműnél november 4-én, a nemzeti gyásznapon. [...] A házigazdaként az egybegyűltekhez elsőként szóló Kristály László Zsolt hídvégi református lelkipásztor mondanivalóját János jelenésekről írott könyve 21. részének 4. verséből merítette. [...] Ezt követően egy erdővidéki túlélő, Gáll Béla a Benkő Levente történész által könyvbe foglalt visszaemlékezéséből olvasott fel az eljárás aljas voltát megvilágító és a fogvatartottak sanyarú mindennapjait ismertető részleteket...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Megújult a százéves sárvásári református templom

Szokatlan nyüzsgés támadt a főút mentén álló kalotaszegi templom körül október 28-án, szombat délután: a település apraja-nagyja zsúfolásig megtöltötte a templompadokat a hálaadó istentiszteleten. Hozzájuk csatlakoztak a faluból elszármazottak, a más településekről érkezett vendégek, akik osztozni akartak a kalotaszegi gyülekezet örömeiben. [...] Amint az orgonaszó elcsendesedett, Vincze Mínya István esperes, a nyárszó-sárvásári gyülekezet lelkipásztora áldásra emelte a kezét, miközben ájtatos csend telepedett a helyre...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Idén is vitázni hívja a középiskolásokat a MIÉRT

A Magyar Ifjúsági Értekezlet (MIÉRT) által negyedik alkalommal szervezi meg az Erdélyi Perpatvar középiskolásoknak szóló vitaforumát és képzéssorozatát. A szervezők célja, hogy az erdélyi fiatalok elsajátítsák az akadémiai vita alapjait, és ezt a mindennapi életben is felhasználják, hagyományt teremtve az ötletek és gondolatok ütköztetésében Erdély-szerte. December 12-én elődöntőt szerveznek, ahonnan a legjobb 12 csapat jut tovább a december 16-án, Székelyudvarhelyen szervezett országos döntőre” – ismertette a program részleteit Tornai Szilárd, a MIÉRT elnökhelyettese, vitaoktató, valamint a program koordinátora...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Iskolabezárás nélkül is átszervezhető a szlovákiai magyar iskolahálózat?

2026 szeptemberétől a közoktatási reform keretében az alapiskoláink átállnak az úgynevezett ciklusos rendszerre, nem évfolyamok, hanem három ciklus határozza majd meg az alapfokú képzést. Ez az átállás mintegy 500 szlovák és 94 magyar alsó tagozatos iskolát érint, utóbbiak többségében a tanulók létszáma 50 fő alatt van. Ezek a tények maguk után vonják a szlovákiai magyar iskolahálózat átrendeződését, mely nem kell, hogy feltétlenül a kisiskolák bezárását jelentse, hiszen iskolaközpontokba, iskolai klaszterekbe szerveződhetnek, de egy nagyobb intézmény kihelyezett tagozatává, tagiskolájává is válhatnak. Az oktatási szakemberek évek óta próbálják felhívni a figyelmet arra, hogy a szlovákiai magyar iskolahálózat optimalizációjának kérdését nem lehet halogatni. [...] A nagyiskola működése anyagi szempontból stabil, magasan képzett pedagógusokat foglalkoztathat, [...] ugyanakkor vannak kisiskolák, amelyeket mindenképpen meg kellene tartani, hiszen a földrajzi adottságok miatt egyszerűen nincs más alternatíva a magyar tannyelvű oktatásra...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Befejezés előtt áll a gácsi Csontváry-emlékház

Befejezéséhez közeledik az a projekt, amelynek keretében Csontváry Kosztká Tivadar festőművész emlékházává alakítják az egykori óvoda épületét. A gácsi múzeum is helyet kap az épületben. [...] Csontváry képeinek mintegy harmada a gácsi gyógyszertár padlásán maradt, ahol véletlenül találta meg őket egy építészhallgató...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: Nők, utcák, terek, szobrok, műemlékek

Tóth Erzsébet Fanni, a bécsi Sigmund Freud Egyetem tanára, valamint Korpás Árpád, idegenvezető, a Pozsonyi Kifli Polgári Társulás alelnöke, beszélgetett arról, hogy vajon nekünk szlovákiai magyaroknak kiről kellene utcákat elneveznünk? [...] A műsorban szó volt arról is, hogy kire kellene büszkének lenni, milyen hagyományaink vannak, min kellene változtatni, hogy a nők a köztéren is teret kapjanak. Hogyan látja ezt egy idegenvezető, mit tapasztal egy társadalomkutató? Nézetek, meglátások más-más perspektívából...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: A novemberi Katedra

A XXXI. évfolyam 3. lapszámában ezúttal a színház és nevelés tematikájára összpontosít a Katedra szakfolyóirat. Leginkább az a kérdés foglalkoztatja, hogy a színházi nevelés témái, eszközei hogyan alkalmazhatók hatékonyan a közoktatásban, s milyen formában és minőségben jelennek meg a napi pedagógiai gyakorlatban. A tematikus blokkot Kozsár Zsuzsanna vezércikke indítja, amelyben a szerző a(z iskolai) színjátszáshoz fűződő emlékeit, attitűdjeit tárja az olvasó elé. [...] Kuklis Katalin tanulmánya követi, amely a szlovákiai magyar színházi nevelés történetét, koncepcióját, kihívásait foglalja össze. [...] A digitális folyóirat megjelenését a Kisebbségi Kulturális Alap és a Magyar Tudományos Akadémia támogatja...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Politikai sajtóvita: Mi lesz a szlovákiai magyar képvisellel, avagy van-e jövője az etnikai politizálásnak?

Van valami furcsa és megmagyarázhatatlan abban a szlovákiai magyar politikai hanyatlástörténetben, amelynek a Szövetség a szeptemberi választásokkor újabb mérföldkövét érte el. A többéves tárgyalássorozat és a jól sikerült megyei választások után a párt képes volt fél évvel a parlamenti választás előtt szétesni. [...] Egy másik elvesztegetett lehetőség a szakmai háttérrel rendelkező intézményes kiépítése volt. A Fórum Intézet például nagyon értékes kutatómunkát végez a közösség számára, de nem tölti be azt a szakmai-politikacsínáló szerepet. [...] Egy modern, etnikai elven alapuló pártnak az etnicitás bővített formájával kellene dolgoznia, szilárdan ki kellene állnia a kisebbségek jogainak védelme mellett. Meg kellene mutatnia, hogy a nyelvi sokszínűség egy érték. [...] A Szövetség-Aliancia a parlamenti választások óta mélyen hallgat, a média megkeresésére nem reagál, [...] Hogy mit értek „PatóPál” alatt? Szerezzük meg a 3 százalékot (mert ez a „zsozso”), de ne 5 százalékot, mert akkor dolgozni kell. [...] A párt ismerje el a magyarul beszélő cigányságot hivatalosan is a magyarság részének egy memorandum által...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#)

Múltidéző: Magyar bakák szeme láttára kiáltották ki a csehszlovák függetlenséget

A magyar kollektív emlékezetből gyakorlatilag teljesen kikopott, hogy amikor 1918. október 28-án Prágában kikiáltották az első Csehszlovák Köztársaságot, a száztornyú városban a császári és királyi haderő magyar nemzetiségű katonái is állomásoztak. A szolnoki 68. jászok gyalogezred bakái nem akadályozták tevékenesen az új állam létrejöttét, a fordulat eseményei során viszont részt vettek a rendfenntartásban. [...] A prágai eseményekről szóló korabeli tudósításában a Pesti Napló is megemlíti, hogy „egy magyar ezred négy zászlóaljja” cirkált az utcákon. A nap folyamán a prágai katonai vezetés is arra jutott, hogy a város utcáin

hőmpölygő tömeg megállítására nincs lehetőség, így idővel visszavonták a városban járőröző különböző – nemcsak magyar – csapattesteket. Szinte biztos, hogy néhány értelmetlen sortűzön kívül többre nem lettek volna képesek a katonák...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Volodimir Zelenskij aláírta a nemzeti kisebbségekről szóló törvényt

Volodimir Zelenskij ukrán elnök aláírta az Ukrajna nemzeti kisebbségeiről (közösségeiről) szóló törvényt. [...] „Európai integrációnk egy másik kritériumát is megvalósítottuk. További garanciák az ukrainai nemzeti közösségek számára, további garanciák az Európai Unióhoz való csatlakozásunkhoz. Folytatjuk a munkát az Európai Bizottság ajánlásainak végrehajtása kapcsán” – mondta Zelenskij a november 3-ai esti videó üzenetében...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Oktatási minisztérium: Tanítási időben csak ukránul beszéljenek az iskolákban

Az oktatási minisztérium hangsúlyozza az államnyelv használatának szükségességét munkaidőben az intézmények pedagógiai, illetve egyéb dolgozói számára. A szaktárca arra kéri a pedagógusokat, hogy munkaidőben ukrán nyelven kommunikáljanak. Az erről szóló közleményt már kiküldték a megyei oktatási főosztályok és az oktatási intézményvezetők címére. [...] „Hiszünk Ukrajnában és abban, hogy a pedagógusok olyan polgárokat nevelnek, akik tisztában vannak az ukrán nyelv értékével és különleges jelentőségével most, amikor Oroszország megpróbálja elpusztítani országunkat, történelmünket és kultúránkat” – hangsúlyozza a szaktárca...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Cigánymissziós csendesnap Szernyén

November első szombatján egy csendesnap keretében találkoztak Kárpátalja református cigány gyülekezetei Szernyén. Nagydobrony, Kisdobrony, Gát, Nagylucska, Tiszaágtelek, Badaló, Nagyberég, Homok, Munkács, Tiszabökény, Péterfalva, Dimicső és a háziak küldöttségei testvérként üdvözölték egymást. A helyi cigány gyülekezet temploma biztosította az ünnepi helyszínt. Dél előtt ígét hirdetett Tóth László, a Beregi Egyházmegye esperese, délután pedig Szilágyi Károly gáti lelkipásztor evangelizált...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Szerb és magyar közös kulturális projektekről született megállapodás

Maja Gojković, a szerb kormány alelnöke, művelődési miniszter Budapesten találkozott Csák János kultúráért és innovációért felelős miniszterrel. A találkozón elhangzott: mindkét fél érdeke a közös kulturális projektek létrehozása a közös fejlődés érdekében, a két ország közötti rendkívül jó és baráti kapcsolat szellemében, áll a szerb művelődési minisztérium közleményében...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Médiastratégiai tervezet: Elutasították a Szabad Magyar Szóval és a Családi Körrel kapcsolatos észrevételeket

Ötből egy – röviden így lehetne összefoglalni a Magyar Nemzeti Tanács tájékoztatási bizottságának döntését a Sajtószabadság Alapítvány beadványával kapcsolatban, amely a Magyar Nemzeti Tanács 2024-2029-es időszakra vonatkozó médiastratégia-tervezetre vonatkozott, ugyanis a bizottság a médiaházunk öt javaslatából mindössze egyet fogadott el, a legolvasottabb vajdasági magyar hetilappal, a Családi Körrel, valamint a Szabad Magyar Szóval kapcsolatos észrevételeket nem építették be a médiastratégiába...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Irodalmi fesztivál Zentán

Csütörtökön kezdődött és november 4-ig tart a zEtna 20. irodalmi fesztiválja. Az idei fesztiválnak tíz író, egy képzőművész és három zenész a vendége. Csütörtökön este hat órakor Bakos Anita képzőművész kiállításának a megnyitásával kezdődött az idei, „antropocén” irodalmi fesztivál. A megnyitón a fesztivál főszervezője, a friss kötete kapcsán megidézte Sinkovits Pétert, a zEtnában és a fesztivál szervezésében is az egykori kollégáját. [...] Pénteken a második nappal folytatódott a zEtna XX. Irodalmi Fesztiválja a zentai Alkotóházban. A program délután 17 órakor kezdődött és Géber Lászlóval, a Vershamisító szerzőjével P. Nagy István beszélgetett, majd 18 órától Losoncz-Kelemen Emese kérdezte Antalovics Pétert a Magánbeszélgetés című kötetéről. A

továbbiakban az Ágrólszakadtak kapcsán Smit Edit beszélgetett P. Nagy Istvánnal, végül pedig Bicskei Gabriellával és Sagmeister Peity Laurával, Radics Viktrória beszélgetett...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Petőfi Sándor tradíciója a szerb irodalomban és kultúrában

Petőfi Sándor születésének kétszázadik évfordulójáról emlékeztek meg az újvidéki Matica srpska dísztermében. Irodalmi kerekasztal-beszélgetést szerveztek Petőfi Sándor tradíciója a szerb irodalomban és kultúrában címmel. Szó esett a nemzet költőjének hagyományairól a szerb irodalmi kultúrában, valamint ismertségéről a szerb közösség köreiben, emellett szerb fordítóiról is. [...] Faragó Kornélia, az MTA külső köztestületének tagja, egyetemi tanár elmondta: „Én legfőképpen az Első Világháború előtti recepciók szövegeivel foglalkoztam. Nincs belőlük sok, de van közöttük nagyon alapos is. Az első ilyen szöveg a János vitéz...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Kontra Ferenc könyvbemutatója Szabadkán

Vasárnap este Szabadkán a Klein House borbárban mutatták be a Prima Primiissima díjra jelölt Kontra Ferenc novelláskötetét, a fiút, amelyet a L' Harmattan Kft. adott ki. [...] A rendezvény sikeréről minden elmond, hogy a Babérkoszorú-, Márai Sándor- és József Attila-díjas Kontra Ferenc háromnegyed órán át dedikálta az új könyvét, amely iránt hatalmas volt az érdeklődés...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Előadás: A dualista Szabadka igaz történetei

Ki ne ismerné Szabadka egyik ikonikus utcáját, a Petőfi utcát? Mindenkit fűz hozzá valamilyen emlék. Egykor, még a városkapuk létezőkor, a Pesti utca nyúlványa volt, és — két rövid időszakot kivéve: az impériumváltás és a II. világháború után — nagy költőnk nevét viseli. De vajon kik éltek itt egykoron, a dualista időkben? Erről tartott előadást Negyela László várostörténész, szerkesztő, a hittudományok doktora. [...] A szabadkai származású, egy évtizede Pesten élő, tanuló és dolgozó Negyela László a zsidóság szabadkai társadalomban betöltött történetét írta meg doktori dolgozatában, arra keresve a választ, hogy a várostörténelmen belül egy nemzeti vagy vallási közösségnek lehet-e külön utas történelme...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Bemutató volt a Zentai Magyar Kamaraszínházban

A költészet és képzőművészet összefonódásából inspirálódik a Zentai Magyar Kamaraszínház legújabb kísérletező előadása, amelyet péntek este mutattak be. A Hidegpróba című produkció Sziveri János verseiből és Benes József képeiből tevődik össze. A rendező Mezei Kinga, akinek ez már a harmadik ilyen jellegű munkája...” Forrás: Magyarstvo.rs: [teljes cikk >](#)